

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. III. Romana legitimæ de Grana. De eadem materia concursus plurium masculorum, qui tamen sint diversi matrimonii, quorum Aliqui velint, Alii verò nolint fœminas numerari pro detractone ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

quale jus habentium, quorum unus insistat regulæ, alter vero insistat limitationi, potior esse debet conditio habentis pro se regulam; pro qua in dubio est iudicandum, juxta seorsim in omni materia insinuat axioma, super quo multa collegit Barbof. axioma. 198. Rot. apud Mantu. dec. 151. n. 2. & passim.

Secundò in idem, quoniam filii masculi, cœquales in hac Statutaria exclusione habentes, dici possunt socii, hoc jus pro communi possidentes, id coque intrat regula sex. in l. Sabinus ff. de negot. gest. & cap. in re communi de reg. jur. in 6. cum concordant. deductis præsertim sub tit. de servitut. disc. 6. ut in re communi melior sit conditio prohibentis, ubi præsertim huic regula afficit ut supra.

Tertiò, quia dicta conclusio limitativa regulæ, innixa est favori masculorum, quia sic eis expediat, ob eandem rationem, ob quam eorum favore induta est exclusio, ut patet ex supra allegatis ac aliis eandem limitationem tradentibus; Igitur in hoc proposito considerandi sunt filii uti filii, ac pro eo jure, quod eis competit ratione filiationis: Id autem congruebat Philippo nolenti fœminas numerari, non autem Donato volenti, quoniam huic tanquam filio in ejus legitimæ detractioe id inferrebat damnum; Intererat autem ejusdem non tanquam filii, sed tanquam hæredis universalis, ex conclusione de qua infra disc. 5. ut portiones fœminarum cedant commodo hæreditatis, ac fidei commissi, unde in ista parte gerebat potius partes extranei, ut bene præ cæteris advertitur, apud Rovit. conf. 70. num. 5. & 4. lib. 1.

Quartò, (eodem societatis, vel communionis themate retento), illius socii vorum prevalere debet, quod majorem negotii socialis utilitatem redoleat ex deductis, per Felcium de societ. cap. 28. n. 19. cum seqq. & communiter; Cum enim socius particularis duplicem personam repræsentare dicatur, unam socii, ac possessoris pro communi; & alteram propriam, adeò ut inter has personas dari valeant, actio, & passio, ac debitum, & creditum, ut pluries habetur, sub tit. de credito, utique absonum esse dicere, ut socius pro interesse privato, invito socio, eligere possit id, quod sibi expedit, communi autem negotio nocet.

Quartò, magis ad rem, id probant firmata per Mulpes. ad consuet. Neapol. 4. quest. 8. & quest. 9. num. 10. & Borrigl. de success. ab intest. theor. 36. in proposito masculinationis, quæ in fœmina resultare dicitur, masculis eam intra ætatem maritare negligentibus, quod scilicet si unus est promptus, & alter negligens, tunc potior est conditio diligentis, cui alterius negligentia præjudicare non debet; atque si unus est minor restituitur in integrum; Et in idem conferunt disposita per Statutum Perusianum rubr. 45. ubi Giliam fol. 133. vers. Item si aliquis pater, cum similibus.

E converso autem, alia non videbatur considerabilis ratio, nisi ea quæ resultat à generali axiomate super Statutorum à jure exorbitantium odiositate, quodque propterea capi debeat illa interpretatio, sive attendi ea pars, per quam fiat reversio ad jus commune; Verùm id tanquam nimis vagum, ac generale non videbatur præponderans, comparatione tot specialium, magisque stringentium, Ac etiam quia, ut advertitur pluries sub tit. de success. ab intest. disc. 1. & in aliis etiam sub altero de Test. disc. 25. & alibi, malè pro meo judicio supponitur, quod hujusmodi Statuta dicenda veniant juris correctoria, & exorbitantia, cum potius contineant restitutionem juris antiqui, mediæ, ac no-

vi, magis adaptati Romanorum, ac Italiæ moribus, atque ita Statuta prodierunt declarando potius non acceptationem juris novissimi Græcorum, ideoque potius hoc argumentum retorquetur.

Subsequentia verò concordia, (me quoque consulente, & cooperante), occasionem substulit id formiter in judicio disputare, neque alia occasio id præbuit, cum nimium rari sint hujusmodi casus præcisi; Illa verò mihi videbatur probabilior opinio, quoniam cum receptam conclusionem habeamus de qua Rot. apud Ottob. dec. 173. numer. 24. dec. 146. num. 6. & seqq. par. 10. rec. & pluries sub tit. de success. ac etiam infra, disc. 10. & in aliis, ac alibi, quod est in facultate masculorum non uti Statuto, ac admittere fœminas ad cœqualem successionem, aliàs ita sequeretur quod in pingui successione ad quam plures masculi concurrerent, posset favore colludendo cum fœminis, renunciare Statuto, casque admittere in præjudicium, ac supplantationem successorum, quod non est dicendum.

Item super ista controversia, & legitimæ calculo actum fuit de alio puncto quomodo fieri debeat deductio dotis fœminarum, quatenus non veniant numerandæ, & quid in case converso; Verum de hoc habetur actum particulariter infra, disc. 7.

R O M A N A
LEGITIMÆ DE GRANA
P R O
HYACINTHO VITALE,
C V M
CAROLO, ET ANTONIO DE
FERRINIS.

Casus decisus per Rotam pro Hyacinto, postea concordatum.

De eadem materia concursus plurium masculorum, qui tamen sint diversi matrimonii, quorum Aliqui velint, Alii verò nolint fœminas numerari pro detractioe legitimæ, quibus sit deferendum.

Et an, & quando fœmina exclusa, dicatur restituta sinitati per dispositionem testamentariam.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**Acti series.
- 2 **R**esolutio cause.
- 3 **D**e ratione resolutionis, quæ non placet, & quæ ratio placeat.
- 4 **D**e decisionibus in materia singularibus super concursu filiorum diversi matrimonii.
- 5 **D**e conclusione ut sit in arbitrio masculorum numerare, & non numerare fœminas.
- 6 **O**b ingenitorum varietatem, eadem res uni est facilis, & alteri difficilis.
- 7 **Q**uando, & quomodo procedat conclusio de qua num. 5.
- 8 **D**e casu mixto, in quo non intret Statutum.
- 9 **D**e eodem casu mixto.
- 10 **Q**ualis esse debeat incapacitas, vel exclusio unius filii, ut iste non faciat numerum.
- 11 **E**t quid requiratur ut persona non computetur.

De LUCA
de
testamentis
et est
C VI
9

- 12 De differentia, an femina faciat numerum, & non partem.
 13 De consuetudine Neapolitana.
 14 Leges adjacentes attenduntur tanquam doctrina magistrales.
 15 De eodem.
 16 Statuta exclusiva procedunt ab intestato, non autem conditio testamento.
 17 & 18 Quando id procedat, & quod testamentum faciat cessare Statutum.

DISC. III.

BINUBA Aurelia Grana, duos habens filios ex primò matrimonio, Hyacinthum scilicet, & Veronicam; Et tres ex secundo, Carolum nempè, & Antonium masculos, & Brigidam foeminam; In testamento, relictis quibusdam exiguis legatis in signum amoris filiabus jam nuptis, & dotatis, relictæque Hyacintho legitima, heredes universales scripsit Carolum, & Antonium filios secundi matrimonii, inter quos, & Hyacinthum orta, est controversia super quantitate legitimæ, quoniam Hyacinthus prætendebat quod importaret semissem ob numerum quinque filiorum, undè propterea sibi ex persona propria, & illa Veronicæ germanæ sororis debita esset una uncia cum duabus quintis alterius uncia; & converso autem heredes prætendebant, ut non computatis foeminis, esset solam triens, ideoque una tantum uncia deberetur; Quare introducta causa coram A. C. post plures disputationes, favore Hyacinthi decretum fuit, introductæque per appellationem causam in *Rota coram Priolo*, nimium scissa fuerunt vota, unde propterea plures proposita causa sine resolutione, demum ista prodiit, *sub die 5. Decembris 1659* favore ejusdem Hyacinthi, ut foemina computanda venirent, ex solo tamen motivo agnitionis in suam, ob dictum legatum factum à matre filiabus ita suitati restituis, ut patet ex decisione de super edita *impress. post Michalor. de frat. dec. 60.* quæ ansam dedit concordia controversia finem danti.

Resolutio, mihi scribenti pro Hyacintho (recte attendo etiam ad solam veritatem) placuit, atque iusta visa est, non tamen placuit dicta ejus ratio, cum probabilior videretur altera, ut illo casu propter mixturam filiorum utriusque matrimonii in successione materna, Statutaria dispositio non intraret; Distinguendo siquidem utramque rationem.

Quatenus ad hanc secundam pertinet, in qua ego insitebam; Scribentes hinc inde deducebant causas, ac singulares in hac materia; Agitur enim in eis de hac individua questione inter filios masculos matris binubæ diversi matrimonii, atque deciditur favore filii primi matrimonii volentis numerari duas ejus sorores germanas, quæ sufficiebant ad faciendum transire legitimam detricente in semissem, dum ex secundo matrimonio aderant duo alii masculi, quamvis isti non curarent numerare aliam foeminam eorum germanam sororem, & sic quod fratres uterini non possent impedire alterum fratrem, quin numeret ejus germanas sorores, quæ ipsi uterino oppositori, ad hunc effectum Statuti exclusivi extraneæ sunt.

Id etenim non negabant Scribentes pro hæredibus reis conventis, ideoque dabant manus, ut Hyacinthus Veronicam sororem numeraret; Verùm nil proficiebat, dum punctus erat, an esset numeranda Brigida ipsorum hæredum germana, quam ipsi nolebant numerari, ex eadem conclusione ininuata

disc. preced. ut in arbitrio masculorum excludentium repositum sit numerare, vel non numerare foeminas ab eis exclusas; Atque in hoc versabatur difficultas, quæ vix est indissolubilis, cum casus esset novus ut potè per dictas decisiones, vel alias notatus.

Verùm pro meo iudicio, casus videbatur planus, tantaque disputationum dote indignus, (Talis est ingeniorum varietas, quam quotidie experimur, ut quod uni videtur facile, alteri difficillimum videatur); Quod enim omnes foeminae numeri debuisse sent, neque hæredes possent nolle numerare eorum germanam sororem in præjudicium alterius masculi diversi matrimonii, probari dicebam.

Primò ex eadem consideratione, de qua *disc. preced.* quod scilicet conclusio, ut in arbitrio, & facultate masculorum repositum sit numerare, vel non numerare foeminas pro ut magis expediat, percutit jus filiorum tanquam filiorum, & in ratione filiationis, & quatenus ista ratione attenda, utilitas excludentibus resultat, non autem jus filiorum tanquam hæredum in reliquo esse, vel semisse, cum in hac parte habeantur jure extranei, cum aliis, de quibus *dicto disc. preced.*

Secundò quia, statutum propriè percutit casum concursus masculorum & foeminarum ejusdem matrimonii, vel diversi ex parte patris, adeò ut urgent ratio agnationis, cui Statutum innixum est, per quod à paterna successione masculi, sorores conanguineas tantum excludunt, secus autem, ubi concursus est inter uterinos in materna successione, quoniam tunc dicitur casus mixtus, sive à Statuto ommissus, in quo intrat dispositio juris communis *Ed. d. conf. 216. lib. 2. Peregr. conf. 65. numer. 14. lib. 1. & alii per Hodiern. in l. hac editali quest. 12. num. 2. & seq. ubi ad partes disputat, Rota decis. 80. & 81. post Galian. ad Statut. Perus. dec. 46. num. 6. & seq. par. 2. ut. Romana supplementi legitimo 24. Martii 1659. coram Cerro, & advertitur in distinctione casuum, de qua *disc. seq.* Et generaliter quod mixtura persona non considerat à Statuto illud cessare faciat, in proposito matris existentis in medio habetur *dec. 59. par. 1. rec. & decis. 43. par. 7. & in dicta sua materia sub tit. de success. ab intestato, præsertim in Suvrina & Nepefina disc. 3.**

Tertiò quod, ad effectum, ut unius filii incapacitas attendatur pro minuendo numero, ut ita ex semisse, legitima reducat ad trientem, requiritur, ut incapacitas sit jam contracta in vita parentis, adeò ut de tēpore mortis sit certa & invariabilis, quia nempè exclusus non admittatur, nec admitti speretur, ut probare videntur text in *l. qui repudians in principio ff. de inoff. testam. & l. Papinianus §. quoniam ff. eodim.* quæ jura in terminis renunciationis considerant *Peregr. de fideicom. art. 38. num. 12. Hondedera conf. 1. num. 86. & sequen. vol. 2. ac bene probat Bald. in l. unica num. 28. Cod. quando non petentium partes.* ubi quod si unus ex filiis in vita parentis renunciat, vel ob delictum exbare datur, non facit numerum. Secus autem si post mortem repudiat; Et bene dictam propositionem de incapacitate attendenda, ubi contracta est in vita parentis, profertur *Balon. jun. de jur. accrescen. cap. 6. quest. 6. num. 21.*

Ut enim persona non computetur, opus est, ut omnium favore indistinctè se de medio tollat, secus si ut uni proficiat, & alteri noceat; Ut habemus in terminis renunciationis, quod si unus ex filiis simpliciter, ac extinctivè renunciet, cum tunc dicatur tollere se de medio, atque ejus deficientia per viam juris accrescendi, vel non decrescendi omnibus aquali

